

הודעה לתקשורת

אתר: www.cbs.gov.il דוא"ל: info@cbs.gov.il פקס: 02-6521340

ירושלים, ב' באב, תש"ף
23 ביולי, 2019
221/2020

מקבלי תארים אקדמיים בשנת תשע"ט (2018/19) נתונים נבחרים לרגל סיום שנת הלימודים האקדמית Recipients of Academic Degrees (2018/19) Selected Data on the Occasion of the End of the Academic Year

לראשונה מוצג בהודעה זו הסיכוי של ישראלים לקבל תואר ראשון במהלך חייהם לפי קבוצות שונות.

- בשנת תשע"ט (2018/19) 79.6 אלף אנשים קיבלו תארים אקדמיים מהמוסדות להשכלה גבוהה בישראל (מהם 39.9 אלף מהאוניברסיטאות, 28.9 אלף מהמכללות האקדמיות ו-10.9 אלף מהמכללות האקדמיות לחינוך).
- מספר מקבלי תואר ראשון מהאוניברסיטאות (21.8 אלף) היה זהה לזה שבתחילת העשור (תש"ע 2009/10), על אף שבמהלך שנים אלו נוספה אוניברסיטת אריאל (2.5 אלף בתשע"ט).
- בהשוואה לתשע"ח מספרם של **מקבלי תואר ראשון** הן באוניברסיטאות הן במכללות האקדמיות לחינוך נמצא במגמת ירידה (4.0% ו-4.4%, בהתאמה), לעומת עלייה של 5.5% במכללות האקדמיות.
- בשנת תשע"ט חלה לראשונה ירידה במספר **מקבלי תואר שני** מהמכללות האקדמיות (4.7%), לעומת עלייה מתונה במספר מקבלי תואר שני מהאוניברסיטאות (1.9%) ועלייה ניכרת במכללות האקדמיות לחינוך (14.8%).
- חלקם היחסי של מקבלי תואר שני מהאוניברסיטאות (מתוך כלל מקבלי תואר שני) ירד מ-80.5% בשנת תש"ע ל-60.6% בשנת תשע"ט.
- 4.0 אלף ממקבלי תואר שני סיימו במסלול המחקרי באוניברסיטאות, כשליש מכלל מקבלי תואר שני באוניברסיטאות וכ-15% מכלל מקבלי תואר שני.
- **החרדים** הם 4.7% מכלל מקבלי התארים.
- הסיכוי של ישראלים לקבל תואר ראשון¹ עמד על 41.1% (נתוני 2017), גבוה מממוצע ה-OECD אשר עמד על 36.2%.
- הסיכוי של **נשים** ב-2019 (50.7%) לקבל תואר ראשון גבוה באופן משמעותי (פי 1.6) מזה של **גברים** (31.8%). יתר על כן הפער לטובת הנשים קיים מזה שנים וכבר ב-2010 היה (43.0% לנשים לעומת 31.0% לגברים).
- הסיכוי של נשים **יוצאות אתיופיה** לקבל תואר ראשון (32.4%) היה פי 2.8 מזה של גברים יוצאי אתיופיה (11.5%). הסיכוי של **נשים ערביות** (31.1%) היה פי 2.5 מזה של גברים ערבים (12.3%).

להגדרות והסברים

¹ נתונים אלו אינם מתייחס למקבלי תארים מחוץ למדינתם.

בתוך קרוב ל-30 שנה (מאז תש"ן 1989/90), מספרם של מקבלי התארים גדל פי 5.2, כ-6% במוצע לשנה. בתקופה זו, גדל מספר מקבלי התארים באופן משמעותי בכל סוגי המוסדות, ובמיוחד במכללות האקדמיות שהתפתחו בתקופה זו ובמכללות אקדמיות לחינוך שעברו תהליך אקדמיזציה והחלו להעניק תארים אקדמיים (בהתחלה תואר ראשון ובהמשך תואר שני).

גם במהלך 9 השנים האחרונות (תש"ע-תשע"ט, 2009/10-2018/19) גדל המספר הכללי של מקבלי התארים, אם כי בקצב נמוך יותר (3.0% במוצע לשנה). בשנים אלו הגידול באוניברסיטאות היה מתון (0.9% במוצע לשנה), ובאופן ספציפי בתואר ראשון מספרם נשאר כמעט ללא שינוי. לעומת זאת, במכללות האקדמיות לחינוך חל גידול רב (8.2% במוצע לשנה) במיוחד במקבלי תואר שני (28.8% במוצע לשנה), עקב פתיחת תוכניות חדשות. בשנים אלו חל גידול משמעותי גם במכללות האקדמיות (4.9% במוצע לשנה) במיוחד בתואר שני (10.6% בשנה), אך כאמור בשנת תשע"ט נעצרה המגמה וחלה ירידה (של 4.7%).

בתשע"ט בהשוואה לתשע"ח הגידול במספר מקבלי תארים המשיך להתמתן ואף חלה ירידה. בהשוואה לתשע"ח מספרם של כלל מקבלי התארים עלה מעט (0.4%), אך במספר של כלל מקבלי תואר ראשון חלה ירידה קלה (0.2%). מספרם של מקבלי התארים מהאוניברסיטאות נמצא בירידה (1.7%) שעיקרה נובע מירידה במספר מקבלי תואר ראשון (4.0%). גם במכללות האקדמיות לחינוך חלה ירידה במספר מקבלי תואר ראשון² (4.4%), לעומת עלייה משמעותית בתואר שני (14.8%). לעומת זאת, במכללות האקדמיות הייתה עלייה במספר מקבלי תואר ראשון (5.5%) וירידה במספר מקבלי תואר שני (4.7%).

בשנת תשע"ט (2018/19) הוענקו תארים אקדמיים ל-79.6 אלף אנשים שסיימו את לימודיהם במוסדות להשכלה גבוהה בישראל (באוניברסיטאות, במכללות האקדמיות ובמכללות האקדמיות לחינוך). 39.9 אלף (50.1%) קיבלו תארים מהאוניברסיטאות, 28.9 אלף (36.3%) - מהמכללות האקדמיות (18.5% מהמכללות האקדמיות המתוקצבות³ ו-17.8% מהמכללות האקדמיות הלא מתוקצבות) ו-10.9 אלף (13.7%) - מהמכללות האקדמיות לחינוך.

בשנת תשע"ט (2018/19), קרוב לשליש (32.2%) קיבלו תואר שני (מוסמכים). בקרב מקבלי תארים מהאוניברסיטאות, 43.1% קיבלו תארים מתקדמים (39.0% - תואר שני ו-4.1% - תואר שלישי). לעומת זאת, בקרב מקבלי תארים משאר סוגי המוסדות, אחוז מקבלי תואר שני היה נמוך יותר (23.1% במכללות האקדמיות ו-31.4% במכללות האקדמיות לחינוך). במספר מקבלי תואר שלישי חלה עלייה מתונה בשנים תש"ע-תשע"ט (0.8%), ובשנת תשע"ט עלה מספרם ב-4.6% לעומת תשע"ח.

² הירידה נובעת באופן חלקי מכך שבתשע"ח דווחו מקבלי תארים שהוענקו בשנים קודמות אך לא דווחו אז מסיבות טכניות.

³ מכללות אקדמיות מתוקצבות הן מכללות אקדמיות המקבלות תקציב מהמדינה באמצעות הוועדה לתכנון ולתקצוב של המועצה להשכלה גבוהה. לרשימת המכללות האקדמיות המתוקצבות והלא-מתוקצבות ראו פרק הגדרות והסברים.

לוח א - מקבלי תארים לפי סוג מוסד בשנים אקדמיות נבחרות

אחוז שינוי שנתית* תשע"ח 2018\19	אחוז שינוי שנתית* תשע"ט 19/2018	אחוז שינוי שנתית* תש"ן 2018\19	תשע"ט 2018/19	תשע"ח 2017/18	תש"ע 2009/10	תש"ס 1999/00	תש"ן 1989/90	סוג מוסד
0.4	3.0	5.9	79,609	79,290	60,928	38,767	15,251	סך כולל
-1.7	0.9	3.6	39,855	40,541	36,784	28,151	14,196	אוניברסיטאות**
3.2	4.9	15.9	28,869	27,964	18,781	6,243	400	מכללות אקדמיות
0.9	8.2	10.2	10,885	10,785	5,363	4,373	655	מכללות אקדמיות לחינוך
-0.2	2.0	5.3	51,184	51,298	42,934	29,322	11,528	תואר ראשון - סך הכל
-4.0	0.0	2.6	21,784	22,693	21,849	18,706	10,473	אוניברסיטאות**
5.5	3.5	14.8	21,940	20,804	16,072	6,243	400	מכללות אקדמיות***
-4.4	4.5	8.8	7,460	7,801	5,013	4,373	655	מכללות אקדמיות לחינוך
1.6	5.7	8.0	25,664	25,261	15,649	7,528	2,790	תואר שני - סך הכל
1.9	2.4	6.1	15,558	15,265	12,590	7,528	2,790	אוניברסיטאות**
-4.7	10.6	-	6,681	7,012	2,709	-	-	מכללות אקדמיות
14.8	28.8	-	3,425	2,984	350	-	-	מכללות אקדמיות לחינוך
4.6	0.8	4.6	1,642	1,570	1,534	800	450	תואר שלישי - סך הכל****
10.1	5.2	3.4	1,278	1,161	811	1,117	483	תעודה - סך הכל*****

* ממוצע גיאומטרי.

** כולל האוניברסיטה הפתוחה. החל משנת תשע"ד (2013/14) נוספה אוניברסיטה חדשה - אוניברסיטת אריאל בשומרון. מאותה שנה, סטודנטים ממוסד זה נכללים בנתוני האוניברסיטאות. עד שנת תשע"ג (ולרבות שנה זו) הם נכללו בנתוני המכללות האקדמיות.

*** החל משנת תשע"ג (2012/13) מקבלי תואר B.Ed של המכללה האקדמית אחוה נכללים בנתוני המכללות האקדמיות המתוקצבות. עד שנת תשע"ב (ולרבות שנה זו) הם נכללו בנתוני המכללות האקדמיות לחינוך.

**** תואר שלישי הוענק באוניברסיטאות בלבד (למעט האוניברסיטה הפתוחה).

***** המידע על תעודות כולל מידע על תעודות מהאוניברסיטאות בלבד (לא כולל האוניברסיטה הפתוחה).

מקבלי תואר ראשון

בשנת תשע"ט (2018/19) חלה ירידה קלה של 0.2% במספר מקבלי תואר ראשון לעומת השנה הקודמת. 51.2 אלף אנשים קיבלו תואר ראשון בתשע"ט.

בשנה זו, לראשונה, מספרם של מקבלי תואר ראשון מהאוניברסיטאות (21.8 אלף, 42.6%) היה נמוך ממספרם במכללות האקדמיות (21.9 אלף, 42.9%). בשנים הקודמות חלקם היחסי של בוגרי האוניברסיטאות מקרב כלל הבוגרים היה: 90.8% בתש"ן (1989/90), 63.8% בתש"ס (1999/00) ו-50.9% בתש"ע (2009/10).

תחומי לימוד

בשנת תשע"ט (2018/19), כמעט מחצית ממקבלי תואר ראשון למדו בתחומי מדעי הרוח או מדעי החברה (26.0% ו-22.9%, בהתאמה), 13.4% בתחום ההנדסה ואדריכלות ו-12.6% בתחום העסקים ומדעי הניהול.⁴ מקבלי תואר ראשון באוניברסיטאות למדו בכל תחומי הלימוד, במיוחד מדעי החברה (30.9%) והנדסה ואדריכלות (17.4%).

מקבלי תואר ראשון במכללות האקדמיות המתוקצבות, למדו ברוב תחומי הלימוד, במיוחד מדעי החברה (26.5%) כמו גם הנדסה ואדריכלות (23.6%), מדעי הרוח (15.9%) ועסקים ומדעי הניהול (14.0%). מקבלי תואר ראשון במכללות האקדמיות הלא מתוקצבות, למדו בעיקר עסקים ומדעי הניהול (32.3%), משפטים (30.4%) ומדעי החברה (17.2%).

במכללות האקדמיות לחינוך, כל מקבלי התואר ראשון למדו בתחום מדעי הרוח (מקצועות החינוך וההכשרה להוראה).

לוח ב - מקבלי תואר ראשון לפי סוג מוסד ותחום לימודים, תשע"ט (2018/19)

מכללות אקדמיות לא מתוקצבות	מכללות אקדמיות מתוקצבות	מכללות אקדמיות - סך הכל	אוניברסיטאות**	סך הכל*	תחום לימודים
8,913	13,027	21,940	21,784	51,184	סך הכל
100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	- מספרים מוחלטים
-	-	-	-	-	- אחוזים
9.8	15.9	13.5	13.6	26.0	מדעי הרוח
17.2	26.5	22.7	30.9	22.9	מדעי החברה
32.3	14.0	21.5	8.0	12.6	עסקים ומדעי הניהול
30.4	1.0	13.0	2.9	6.8	משפטים
-	-	-	3.0	1.3	רפואה
4.2	7.7	6.2	7.3	5.8	מקצועות עזר רפואיים
6.1	11.2	9.2	16.8	11.1	מדעי הטבע ומתמטיקה וחקלאות
-	23.6	14.0	17.4	13.4	הנדסה ואדריכלות

* כולל המכללות האקדמיות לחינוך שבהן כל מקבלי התואר הראשון למדו את מקצועות החינוך וההכשרה להוראה, המשויכים לתחום מדעי הרוח.

⁴ לשם השוואה, בשנת תש"ן (1989/90) היה אחוז מקבלי תואר ראשון במדעי הרוח 29.9% מכלל מקבלי תואר ראשון, במדעי החברה 23.9%, בהנדסה ואדריכלות 15.8%. בעסקים ומדעי הניהול עמד אחוז מקבלי התואר על 4.8%.

משך הלימודים⁵

משך הלימודים השכיח ביותר באוניברסיטאות⁶ ובמכללות האקדמיות בשנת תשע"ט (2018/19) הוא 3 שנים (37.1% ו-45.8% ממקבלי התארים בתשע"ט סיימו את לימודיהם בתוך 3 שנים, בהתאמה) ולאחריו 4 שנים (38.5% ו-41.1%, בהתאמה). במכללות האקדמיות לחינוך משך הלימודים השכיח ביותר הוא 4 שנים (40.1%). בתחומי הלימוד הנדסה ואדריכלות, משפטים ומדעי עזר רפואיים משך הלימודים השכיח הוא 4 שנים (56.4%, 45.7% ו-41.2%, בהתאמה).

מקבלי תואר שני

בשנת תשע"ט (2018/19) חלה עלייה של 1.6% במספר מקבלי תואר שני לעומת השנה הקודמת. 25.7 אלף אנשים קיבלו תואר שני בשנה זו, מתוכם 15.6 אלף (60.6%) מהאוניברסיטאות, 6.7 אלף (26.0%) מהמכללות האקדמיות (5.7% מהמכללות האקדמיות המתוקצבות ו-20.3% מהמכללות האקדמיות הלא מתוקצבות) ו-3.4 אלף (13.3%) מהמכללות האקדמיות לחינוך. עד תחילת שנות ה-2000 הוענק תואר שני באוניברסיטאות בלבד. בתוך 9 שנים (משנת תש"ע - 2009/10) ירד חלקם היחסי של מקבלי תואר שני מהאוניברסיטאות (מתוך כלל מקבלי תואר שני) ב-19.9 נקודות אחוז (מ-80.5% בשנת תש"ע ל-60.6% בשנת תשע"ט). 4.0 אלף ממקבלי תואר שני סיימו במסלול המחקרי באוניברסיטאות, כשליש מכלל מקבלי תואר שני באוניברסיטאות וכ-15% מכלל מקבלי תואר שני.

תחומי לימוד

בשנת תשע"ט (2018/19) רוב מקבלי התואר השני למדו מדעי הרוח (30.0%) וכן עסקים ומדעי הניהול (26.2%). 17.7% סיימו את לימודיהם במדעי החברה.⁷ באוניברסיטאות 23.4% למדו מדעי החברה, 21.2% למדו עסקים ומדעי הניהול ו-18.5% למדו מדעי הרוח. לעומת זאת, במכללות האקדמיות אחוז מקבלי התארים במדעי החברה היה נמוך יותר (13.4%), ואחוז מקבלי התארים במדעי הרוח (24.5%) ובעסקים ומדעי הניהול (51.4%) היה גבוה יותר.

בין תשע"ח (2017/18) לתשע"ט חלה עלייה באחוז המוסמכים בתחום עסקים ומדעי הניהול בקרב מקבלי תואר שני במכללות האקדמיות (מתוך כלל מקבלי תואר שני) מ-46.7% ל-51.4%, בהתאמה. במכללות האקדמיות המתוקצבות חלה ירידה (מ-34.8% ל-34.2%, בהתאמה) ובמכללות האקדמיות הלא מתוקצבות חלה עלייה (מ-49.4% ל-56.2%, בהתאמה).

⁵ ראו פרק הגדרות והסברים.

⁶ לא כולל האוניברסיטה הפתוחה.

⁷ לשם השוואה, בשנת תש"ן (1989/90) 16.6% מכלל מוסמכי תואר שני למדו מדעי הרוח, 17.6% למדו מדעי החברה ו-15.8% למדו עסקים ומדעי הניהול.

לוח ג - מקבלי תואר שני לפי סוג מוסד ותחום לימודים, תשע"ט (2018/19)

מכללות מקדמיות לא מתוקצבות	מכללות מקדמיות מתוקצבות	מכללות מקדמיות - סך הכל	אוניברסיטאות**	סך הכל*	תחום לימודים
5,220	1,461	6,681	15,558	25,664	סך הכל
100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	- מספרים מוחלטים
-	-	-	-	-	- אחוזים
24.9	23.4	24.5	18.5	30.0	מדעי הרוח
11.4	20.5	13.4	23.4	17.7	מדעי החברה
56.2	34.2	51.4	21.2	26.2	עסקים ומדעי הניהול
7.0	-	5.5	6.8	5.6	משפטים
-	-	-	5.4	3.3	רפואה
-	3.8	0.8	6.3	5.0	מקצועות עזר רפואיים
0.5	2.3	0.9	11.9	7.4	מדעי הטבע ומתמטיקה וחקלאות
-	15.8	3.5	6.5	4.8	הנדסה ואדריכלות

* כולל המכללות המקדמיות לחינוך. במכללות אלו 92.8% ממקבלי התארים למדו את מקצועות החינוך וההכשרה להוראה, המשויכים למדעי הרוח ו-7.2% למדו תרפיה באומנות (תחום מקצועות עזר רפואיים).
** כולל האוניברסיטה הפתוחה.

מקבלי תואר שלישי

בשנת תשע"ט (2018/19) חלה עלייה של 4.6% במספר מקבלי תואר שלישי בהשוואה לשנה הקודמת. בשנת תשע"ט 1.6 אלף אנשים קיבלו תואר שלישי. לשם השוואה, בשנת תש"ן (1989/90) קיבלו תואר שלישי. תואר שלישי הוענק באוניברסיטאות בלבד.

תחומי לימוד

בשונה ממקבלי תואר ראשון ותואר שני, תחומי הלימוד המובילים בקרב מקבלי תואר שלישי בשנת תשע"ט (2018/19) היו: מדעי הטבע והמתמטיקה וחקלאות (45.1%), מדעי הרוח (20.5%), מדעי החברה (15.7%) והנדסה ואדריכלות (11.3%).⁸

על כל 30 מקבלי תואר ראשון היו שניים וחצי מקבלי תואר שני מחקרי ומקבל תואר שלישי אחד.

⁸ לשם השוואה, בשנת תש"ן (1989/90) 51.8% מכלל מקבלי תואר שלישי למדו מדעי הטבע והמתמטיקה, 16.4% למדו מדעי הרוח, 12.9% למדו הנדסה ואדריכלות, ו-6.2% למדו מדעי החברה.

בשנת תשע"ט (2018/19) 49.0 אלף נשים קיבלו תואר אקדמי. מהן 31.4 אלף נשים קיבלו תואר ראשון, 15.9 אלף קיבלו תואר שני ו-0.8 אלף קיבלו תואר שלישי. הנשים היו רוב מבין מקבלי התארים (61.6%). רוב מקבלי תואר ראשון ומוסמכי תואר שני היו נשים (61.4%-62.0%, בהתאמה), וכמעט מחצית ממקבלי תואר שלישי (49.1%) היו נשים. אחוז הנשים במכללות האקדמיות לחינוך היה גבוה במיוחד (83.0% בתואר ראשון ו-79.4% בתואר שני). בתחומי לימוד רבים היו הנשים רוב ובמיוחד במקצועות עזר רפואיים (82.9% בתואר ראשון ו-86.7% בתואר שני) ובמדעי הרוח (77.4% בתואר ראשון, 74.2% בתואר שני ו-54.3% בתואר שלישי). לעומת זאת, היו תחומי לימוד שבהם הנשים היו במיעוט ובמיוחד הנדסה ואדריכלות (29.6% בתואר ראשון ו-26.4% בתואר שני).

לוח ד - אחוז הנשים בקרב מקבלי תואר ראשון ושני לפי סוג מוסד ותחום לימודים, תשע"ט (2018/19)

אחוז מסך הכל בכל תא

מכללות מקדמיות לא מתוקצבות	מכללות מקדמיות מתוקצבות	מכללות מקדמיות - סך הכל	אוניברסיטאות**	סך הכל*	תחום לימודים
59.8	58.5	59.0	56.3	61.4	תואר ראשון
75.5	75.7	75.7	65.0	77.4	מדעי הרוח***
68.6	71.0	70.3	68.6	69.3	מדעי החברה
59.7	65.8	62.0	54.8	60.1	עסקים ומדעי הניהול
52.6	52.2	52.5	54.9	53.0	משפטים
-	-	-	61.4	61.4	רפואה
89.5	81.6	83.7	82.2	82.9	מקצועות עזר רפואיים
25.8	44.4	39.3	41.9	41.0	מדעי הטבע ומתמטיקה וחקלאות
	28.3	28.3	30.6	29.6	הנדסה ואדריכלות
64.0	60.4	63.2	57.7	62.0	תואר שני
74.8	78.0	75.5	68.8	74.2	מדעי הרוח***
75.4	81.7	77.5	63.9	66.6	מדעי החברה
58.7	52.1	57.8	47.0	52.5	עסקים ומדעי הניהול
53.2	-	53.2	58.9	57.4	משפטים
-	-	-	54.2	54.2	רפואה
-	87.3	87.3	85.5	86.7	מקצועות עזר רפואיים
7.4	45.7	29.0	49.8	49.1	מדעי הטבע ומתמטיקה וחקלאות
-	20.3	20.3	27.8	26.4	הנדסה ואדריכלות

* כולל המכללות האקדמיות לחינוך. במכללות אלו 92.8% ממקבלי תואר שני (גברים ונשים) למדו את מקצועות החינוך וההכשרה להוראה, המשויכים למדעי הרוח ו-7.2% למדו תרפיה באומנות (תחום מקצועות עזר רפואיים).

** כולל האוניברסיטה הפתוחה.

*** כולל את מקצועות החינוך וההכשרה להוראה.

בשנת תשע"ט (2018/19) קיבלו 10.3 אלף ערבים תואר אקדמי. 6.9 אלף ערבים קיבלו תואר ראשון, 3.1 אלף קיבלו תואר שני ו-94 קיבלו תואר שלישי. אחוז הערבים בקרב מקבלי תואר ראשון ירד¹⁰ מ-13.7% בתשע"ח (2016/17) ל-13.5% בתשע"ט, ובקרב מקבלי תואר שני - מ-13.3% ל-12.1%, בהתאמה. בקרב מקבלי תואר שלישי עלה האחוז מ-5.1% ל-5.7%, בהתאמה.

מבין סוגי המוסדות השונים, במכללות האקדמיות לחינוך אחוז הערבים היה הגבוה ביותר (17.7%). תחומי הלימוד **בתואר הראשון** שבהם אחוזי הערבים היו גבוהים במיוחד היו מקצועות עזר רפואיים (25.9%) ורפואה (237 מקבלי תואר שהם 17.4%), וכן מדעי הרוח (18.4%) - שבהם כלולים מקצועות החינוך וההכשרה להוראה. לעומת זאת, אחוזי הערבים היו נמוכים מאוד בתחומים: הנדסה ואדריכלות (6.5%), משפטים (6.7%) ומדעי הטבע ומתמטיקה וחקלאות (8.7%).

12.1% ממקבלי **תואר שני** בתשע"ט (2018/19) היו ערבים. באוניברסיטאות עמד אחוז הערבים על 9.0% ובמכללות האקדמיות - על 15.8%. כחמישית (18.9%) ממקבלי תואר שני מהמכללות האקדמיות לחינוך היו ערבים.

האחוזים הגבוהים ביותר של הערבים היו בתחומים: מדעי הרוח (15.8%), מקצועות עזר רפואיים (15.6%) ורפואה (124 מוסמכים שהם 14.6%). לעומת זאת, אחוז הערבים היה נמוך מאוד בתחום הנדסה ואדריכלות - 3.7%.

אחוז הנשים בקרב הסטודנטים הערבים גבוה מאחוז הנשים בקרב הסטודנטים היהודים והאחרים¹¹ (70.5%) לעומת 59.7% (בהתאמה). בקרב מקבלי תואר ראשון, הערבים היו צעירים יותר מהיהודים והאחרים. גילם החציוני¹² היה 25.5 שנים לעומת 28.7 שנים בקרב היהודים והאחרים. לפני עשור (בתש"ע) הגיל החציוני של ערבים מקבלי תואר ראשון היה 23.9 ובקרב היהודים האחרים 26.8.

⁹ האוכלוסייה הערבית כוללת: מוסלמים, נוצרים-ערבים ודרוזים.

¹⁰ הירידה נובעת באופן חלקי מכך שבתשע"ח דווחו מקבלי תארים שהוענקו בשנים קודמות אך לא דווחו אז מסיבות טכניות.

¹¹ אוכלוסיית ה"יהודים והאחרים" כוללת: יהודים, נוצרים שאינם ערבים ואלה ללא סיווג דת.

¹² הגיל שמחצית האוכלוסייה נמצאת מעליו ומחציתה מתחתיו.

לוח ה - אחוז הערבים בקרב מקבלי תואר ראשון ושני לפי סוג מוסד ותחום לימודים, תשע"ט (2018/19)

אחוז מסך הכל בכל תא

מכללות מקדמיות לא מתוקצבות	מכללות מקדמיות מתוקצבות	מכללות מקדמיות - סך הכל	אוניברסיטאות**	סך הכל*	תחום לימודים
10.8	14.6	13.1	12.7	13.5	תואר ראשון
22.7	17.1	18.7	21.0	18.4	מדעי הרוח***
1.7	21.4	15.4	11.0	12.8	מדעי החברה
17.5	12.2	15.4	10.0	14.0	עסקים ומדעי הניהול
5.8	23.1	6.6	7.3	6.7	משפטים
-	-	-	17.4	17.4	רפואה
19.7	24.5	23.2	28.3	25.9	מקצועות עזר רפואיים
1.3	7.3	5.7	10.3	8.7	מדעי הטבע ומתמטיקה וחקלאות
-	6.6	6.6	6.3	6.5	הנדסה ואדריכלות
17.5	9.7	15.8	9.0	12.1	תואר שני
9.4	14.1	10.4	14.3	15.8	מדעי הרוח***
4.4	5.7	4.8	8.3	7.6	מדעי החברה
25.0	10.0	22.8	4.9	14.1	עסקים ומדעי הניהול
8.8	-	8.8	7.0	7.4	משפטים
-	-	-	14.6	14.6	רפואה
-	18.2	18.2	17.9	15.6	מקצועות עזר רפואיים
-	22.9	12.9	6.4	6.7	מדעי הטבע ומתמטיקה וחקלאות
-	3.9	3.9	3.7	3.7	הנדסה ואדריכלות

* כולל המכללות האקדמיות לחינוך. במכללות אלו 92.8% ממקבלי תואר שני (כל קבוצות האוכלוסייה) למדו את מקצועות החינוך וההכשרה להוראה, המשיכים למדעי הרוח ו-7.2% למדו תרפיה באומנות (תחום מקצועות עזר רפואיים).

** כולל האוניברסיטה הפתוחה.

*** כולל את מקצועות החינוך וההכשרה להוראה.

חרדים (יוצאי מוסדות החינוך החרדי העל-יסודי)¹³

בשנת תשע"ט (2018/19) 3.7 אלף חרדים קיבלו תואר - 2.9 אלף קיבלו תואר ראשון ו-0.8 אלף קיבלו תואר שני. בשנה זו היו החרדים 4.7% מכלל מקבלי התארים ו-5.7% מכלל מקבלי תואר ראשון. בתארים המתקדמים היו אחוזי החרדים נמוכים אף יותר (2.9% בתואר שני). 78.8% ממקבלי תואר ראשון החרדים היו נשים. נשים היו רוב בכל סוגי המוסדות, בייחוד במכללות האקדמיות לחינוך (92.4%). במכללות האקדמיות הלא מתוקצבות היה חלקן נמוך יותר (59.9%). מתוך 1.4 אלף מקבלי תואר ראשון חרדים (גברים ונשים) במכללות האקדמיות לחינוך, 1.0 אלף (כשני שלישים) היו במעמד של לימודי המשך לתואר ראשון. כלומר, הם למדו בעבר במוסד לא אקדמי (בדרך כלל סמינר חרדי), ולאחר מכן השלימו לימודים לתואר ראשון במכללה אקדמית לחינוך.

בשנת תשע"ט (2018/19), אחוז מקבלי התארים החרדים מהמכללות האקדמיות לחינוך היה הגבוה ביותר מאשר בכל סוגי המוסדות (15.5% מכלל מקבלי התארים במכללות האקדמיות לחינוך ו-19.0% ממקבלי תואר ראשון במכללות האקדמיות לחינוך). באוניברסיטאות היה אחוז החרדים מכלל מקבלי התארים הנמוך ביותר (1.9%). בתחומי הלימוד חינוך ומקצועות עזר רפואיים אחוז החרדים היה גבוה יותר מאשר בתחומים אחרים (12.3% ו-6.3% בהתאמה).

יוצאי אתיופיה¹⁴

835 (1.0%) ממקבלי התארים בתשע"ט הם יוצאי אתיופיה. באוניברסיטאות שיעורם יחסית נמוך 0.8%, ואילו במכללות הלא מתוקצבות שיעורם יחסית גבוה (1.6%). השיעור של יוצאי אתיופיה בקרב מקבלי תואר שני מחקרי (0.3%) ובקרב תואר שלישי הוא נמוך ביותר (פחות מ-0.2%). 34.8% ממקבלי תארים יוצאי אתיופיה נולדו בישראל, באופן ספציפי באוניברסיטאות שיעורם 38.9%.

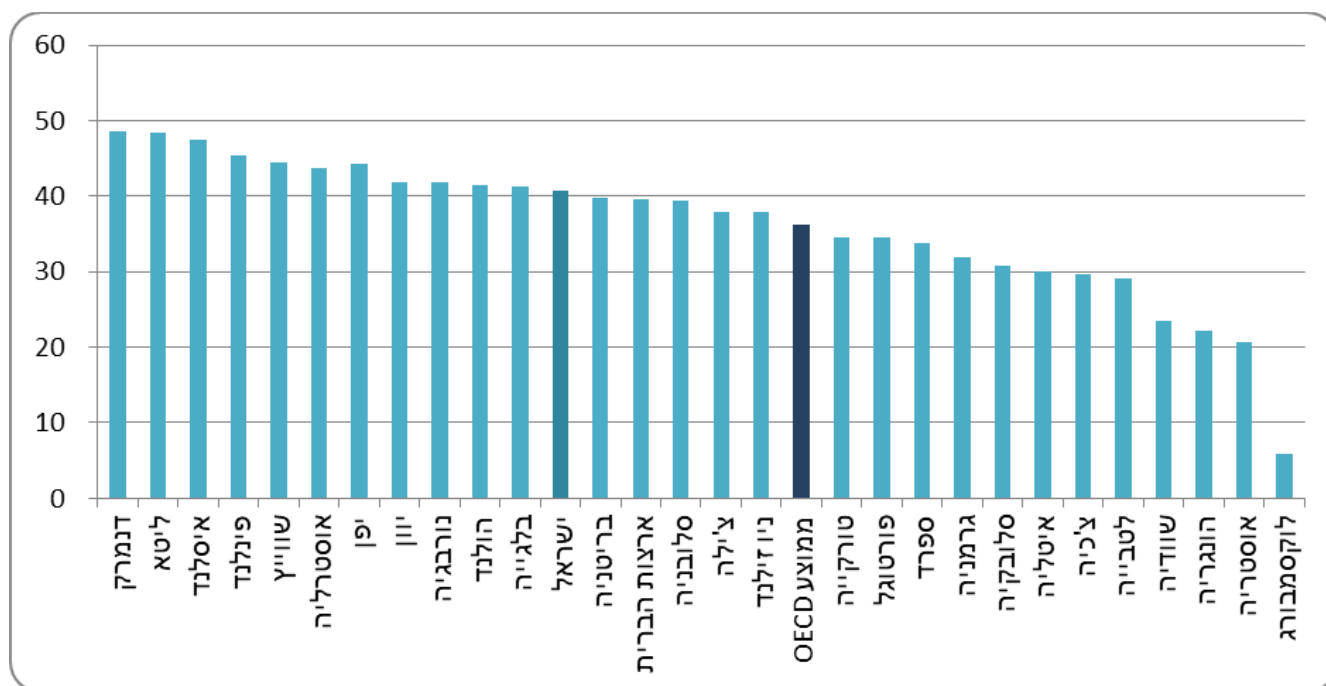
¹³ מי שלמדו בשנתם האחרונה במערכת החינוך במוסד בפקוח אחר (חרדי). להגדרה מפורטת ראו פרק הגדרות והסברים.

¹⁴ יוצאי אתיופיה הם יהודים ואחרים שנולדו באתיופיה או שאביהם נולד באתיופיה.

שיעור מקבלי תואר ראשון (Graduation Rate) במדינות ה-OECD ובישראל

מדד זה מייצג את הסיכוי של אדם לקבל תואר ראשון במהלך חייו בארץ מגוריו¹⁵. הסיכוי של ישראלים לקבל תואר ראשון במהלך חייהם עמד על 40.8% (נתוני 2017), נתון זה גבוה מממוצע ה-OECD אשר עמד על 36.2% ואף גבוה במעט ממדינות מפותחות כגון ארצות הברית ובריטניה (39.7% ו-39.8% בהתאמה). בדנמרק ובליטא הסיכוי לקבל תואר ראשון הוא הגבוה ביותר ממדינות ה-OECD והוא מתקרב לחצי, 48.6% ו-48.4% בהתאמה.

תרשים 1 - שיעור מקבלי תואר ראשון (נתוני 2017)

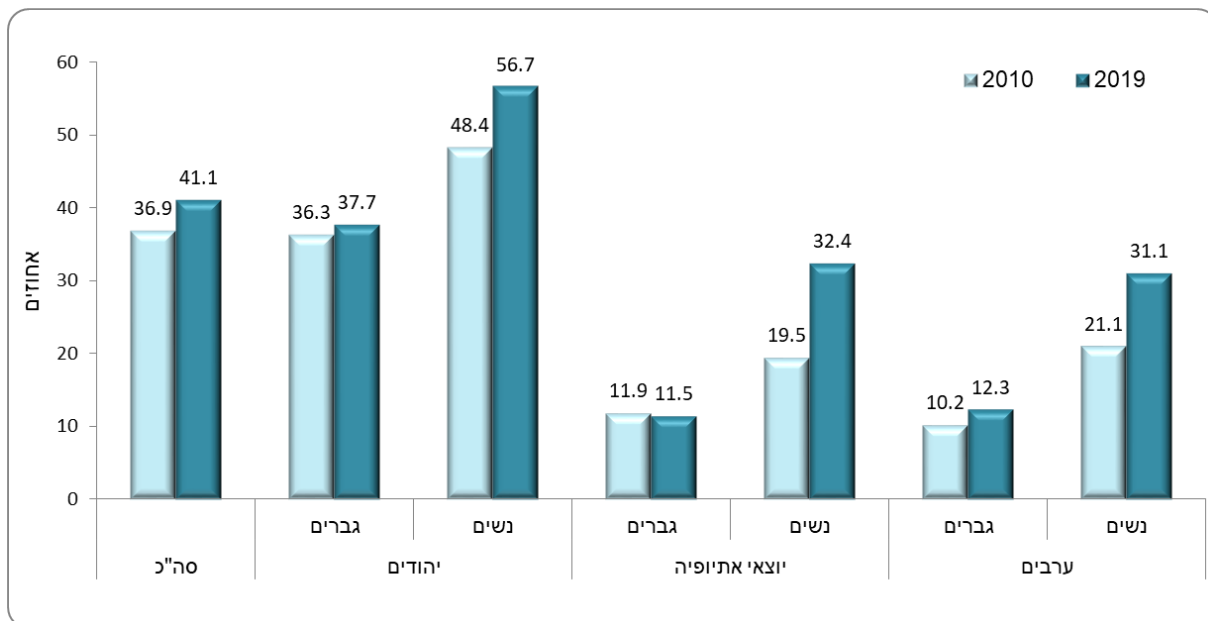

שיעור מקבלי תואר ראשון בקרב קבוצות אוכלוסייה שונות בישראל

הסיכוי לקבל תואר ראשון במהלך חייו של אדם בישראל עלה מ-36.9% ב-2010 ל-41.1% ב-2019. הגידול בסיכוי מקורו בנשים (7.7 נקודות האחוז) ולא בגברים (0.8 נקודות האחוז). ב-2019 הסיכוי של נשים (50.7%) לקבל תואר גבוה באופן משמעותי (פי 1.6) מזה של גברים (31.8%). יתר על כן, הפער לרעת הגברים קיים מזה שנים ואף גדל. כבר ב-2010 הסיכוי בקרב נשים היה 43.0% לעומת 31.0% בקרב גברים. פער זה בולט במיוחד בקרב יוצאי אתיופיה וערבים וגדל לעומת 2010. הסיכוי של נשים יוצאות אתיופיה (32.4%) וערביות (31.1%) לקבל תואר ראשון התקרב בשנים האחרונות לסיכוי של גברים יהודים. הסיכוי של נשים יוצאות אתיופיה היה פי 2.8 מזה של גברים יוצאי אתיופיה (11.5%). הסיכוי של נשים ערביות היה פי 2.5 מזה של גברים ערבים (12.3%).

¹⁵ [הנתונים לקוחים מאתר הנתונים של ה-OECD.](#)

תרשים 2 - שיעור מקבלי תואר ראשון, לפי קבוצת אוכלוסייה ומין (נתוני 2019)

האוכלוסייה כוללת מקבלי תארים במוסדות להשכלה גבוהה בישראל, שהוענק להם תואר אקדמי (תואר ראשון, תואר שני, תואר שלישי ותעודה אקדמית) במסגרת טקסי הענקת תארים של המוסדות אשר התקיימו בשנת תשע"ט (2018/19). המידע על תעודות כולל מידע על תעודות אקדמיות מהאוניברסיטאות בלבד.

בשנת הלימודים תשע"ט (2018/19) היו בישראל 61 מוסדות להשכלה גבוהה: 9 אוניברסיטאות, 31 מכללות אקדמיות ו-21 מכללות אקדמיות לחינוך.

אוניברסיטאות: האוניברסיטה העברית בירושלים; הטכניון - מכון טכנולוגי לישראל; אוניברסיטת תל אביב; אוניברסיטת בר-אילן; אוניברסיטת חיפה; אוניברסיטת בן גוריון בנגב; מכון ויצמן למדע; האוניברסיטה הפתוחה; אוניברסיטת אריאל בשומרון.¹⁶

מכללות אקדמיות

מכללות אקדמיות מתוקצבות: מכללות המתוקצבות על ידי הוועדה לתכנון ולתקצוב של המועצה להשכלה גבוהה.
מכללות אקדמיות לא-מתוקצבות: מכללות שאינן מתוקצבות על ידי הוועדה לתכנון ולתקצוב של המועצה להשכלה גבוהה.

בשנת הלימודים תשע"ט (2018/19) היו 20 מכללות אקדמיות מתוקצבות: המרכז האקדמי רופין; שנקר - בית ספר גבוה להנדסה ולעיצוב; בצלאל - אקדמיה לאמנות ועיצוב ירושלים; האקדמיה למוסיקה ולמחול בירושלים; המרכז האקדמי לב; מכון טכנולוגי חולון; המכללה האקדמית להנדסה אורט בראודה; המכללה האקדמית של תל-אביב יפו; המכללה האקדמית הדסה ירושלים; המכללה האקדמית תל חי; המכללה האקדמית עמק יזרעאל ע"ש מקס שטרן; המכללה האקדמית ספיר; אפקה - המכללה האקדמית להנדסה בתל-אביב; המכללה האקדמית להנדסה סמי שמעון; עזריאלי - המכללה האקדמית להנדסה ירושלים; המכללה האקדמית אשקלון; המכללה האקדמית כנרת בעמק הירדן; המכללה האקדמית צפת; המכללה האקדמית אחוה;¹⁷ המכללה האקדמית גליל מערבי;

בשנת הלימודים תשע"ט (2018/19) היו 11 מכללות אקדמיות לא מתוקצבות: המסלול האקדמי - המכללה למנהל; המכללה האקדמית נתניה; המרכז הבינתחומי הרצליה; מכללת שערי משפט - המכללה ללימודי משפט; המרכז האקדמי למשפט ולעסקים; הקריה האקדמית אונו; מכון שכטר למדעי היהדות; המרכז האקדמי פרס; המרכז ללימודים אקדמיים באור יהודה; המכללה האקדמית לישראל ברמת-גן; המרכז האקדמי שלם.
מכללות אקדמיות לחינוך: מוסדות אשר הוכרו על ידי המועצה להשכלה גבוהה, והוסמכו להעניק תואר אקדמי בחינוך (כגון M.Teach., M.Ed., B.Ed.).

¹⁶ החל משנת תשע"ד (2013/14) נוספה אוניברסיטה חדשה - אוניברסיטת אריאל בשומרון. משנה זו, סטודנטים ממוסד זה נכללים בנתוני האוניברסיטאות. עד שנת תשע"ג (ולרבות שנה זו) הם נכללו בנתוני המכללות האקדמיות.

¹⁷ החל משנת תשע"ג (2012/13) מקבלי תואר B.Ed של המכללה האקדמית אחוה נכללים בנתוני המכללות האקדמיות המתוקצבות. עד שנת תשע"ב (ולרבות שנה זו) הם נכללו בנתוני המכללות האקדמיות לחינוך.

בשנת הלימודים תשע"ט (2018/19) היו 21 מכללות אקדמיות לחינוך: "אמונה" - המכללה האקדמית להוראת האמנות ולחינוך, מיסודן של מכללות אפרתה ואמונה; "חמדת הדרום" - המכללה התורנית לחינוך; אורות ישראל, מכללה אקדמית לחינוך מיסודן של מכללת אורות ישראל ומכללת מורשת יעקב; אלקאסמי - מכללה אקדמית לחינוך; המכללה האקדמית בית-ברל; המכללה האקדמית הדתית לחינוך שאנן; המכללה האקדמית הערבית לחינוך בישראל - חיפה; המכללה האקדמית הרצוג מיסודן של מכללת ליפשיץ ומכללת הרצוג; המכללה האקדמית לחינוך "תלפיות"; המכללה האקדמית לחינוך גבעת וושינגטון; המכללה האקדמית לחינוך ולספורט אוהלו בקצרין; המכללה האקדמית לחינוך ע"ש א. ד. גורדון; המכללה האקדמית לחינוך ע"ש דוד ילין; המכללה האקדמית לחינוך ע"ש קיי; המכללה האקדמית בוינגייט; המרכז האקדמי לעיצוב ולחינוך ויצו - חיפה ע"ש נרי בלומפילד; מכללה אקדמית לחינוך "אורנים"; מכללה ירושלים; מכללת לוינסקי לחינוך (כולל המדרשה למוסיקה); מכללת סכנין להכשרת עובדי הוראה; סמינר הקיבוצים - המכללה לחינוך לטכנולוגיה ולאומנויות.

תחום לימוד הוא התחום שאליו משויך מקצוע הלימוד הראשון של מקבלי התארים (בקובץ).

כל מקבלי תואר ראשון **מהמכללות האקדמיות לחינוך** למדו את מקצועות החינוך וההכשרה להוראה. 92.8% ממקבלי תואר שני מהמכללות האקדמיות לחינוך למדו את מקצועות החינוך וההכשרה להוראה (תחום מדעי הרוח) ו-7.2% למדו תרפיה באומנות (תחום מקצועות עזר רפואיים).

מקצועות הלימוד קובצו לפי התחום המדעי שאליו הם משתייכים. מי שלמד בשני מקצועות לימוד, מוין לפי התחום של מקצוע הלימוד המופיע ראשון בקובץ המוסד. התחומים הוצגו בלוחות ברמת פירוט של 8 תחומים. להלן פירוט התחומים בהשוואה לפירוט הרחב ביותר האפשרי.

8 תחומים	15 תחומים
-	מדעי הרוח הכלליים
-	שפות, ספרויות ולימודים רגיונליים
מדעי הרוח	חינוך והכשרה להוראה
-	אמנות, אומנויות ואומנות שימושית
-	תוכניות לימודים מיוחדות ושונות
מדעי החברה	מדעי החברה
עסקים ומדעי הניהול	עסקים ומדעי הניהול
משפטים	משפטים
רפואה	רפואה
מקצועות עזר רפואיים	מקצועות עזר רפואיים
-	מתמטיקה, סטטיסטיקה ומדעי המחשב
מדעי הטבע ומתמטיקה וחקלאות	המדעים הפיזיקליים
-	המדעים הביולוגיים
-	חקלאות
הנדסה ואדריכלות	הנדסה ואדריכלות

תארים אקדמיים

תואר ראשון: כולל תארים כגון B.Ed., B.Tech., B.Sc., B.A.

תואר שני: כולל תארים כגון M.Ed., M.B.A., M.Sc., M.A. וכן תואר דוקטור לרפואה: M.D., D.M.D.

תואר שלישי: כולל תארים כגון Dr.Sc., Ph.D.

תעודה אקדמית: כוללת תעודות שהלימוד לקראת קבלתן מותנה בסיום לימודים לתואר ראשון, כגון: **תעודת הוראה**, תעודה בתרגום, תעודה במוזיאולוגיה, תעודה בעריכת לשון.

משך לימודים לתואר ראשון נמדד כהפרש בין השנה שבה הסטודנט נכנס לראשונה ללימודי תואר ראשון במוסד כלשהו להשכלה גבוהה (כולל האוניברסיטה הפתוחה) והשנה שבה קיבל תואר ראשון ממוסד כלשהו להשכלה גבוהה. מוסד התחלת הלימודים יכול להיות שונה מהמוסד מעניק התואר.

חרדים (יוצאי מוסדות החינוך החרדי העל-יסודי) - מי שלמדו בשנתם האחרונה במערכת החינוך במוסד בפיקוח אחר (חרדי). בהודעה זו, החרדים אינם כוללים יוצאי מוסדות חינוך חרדים-לאומיים (השייכים לפיקוח החרדי) ויוצאי מוסדות חינוך חרדים המיועדים לאוכלוסייה לא חרדית. מאידך, נכללים תלמידים חרדים שלמדו במוסדות חב"ד אשר לא נכללים בפיקוח החרדי. הגדרה זו איננה מתייחסת למידת הדתיות הנוכחית של האדם ו/או להגדרתו העצמית.

קבוצת אוכלוסייה ודת

אוכלוסיית היהודים ואחרים כוללת: יהודים, נוצרים שאינם ערבים ואנשים ללא סיווג דת.

האוכלוסייה הערבית כוללת: מוסלמים, נוצרים-ערבים ודרוזים.

אוכלוסיית יוצאי אתיופיה כוללת: יהודים ואחרים שנולדו באתיופיה או שאביהם נולד באתיופיה.

המידע על מקבלי תארים מקורו בקבצים מנהליים שנאספו ממוסדות הלימוד ועברו תהליך של טיוב, האחדה וקישור לקובץ מרשם התושבים לצורך קבלת מידע דמוגרפי (גיל, מין, קבוצת אוכלוסייה, דת, מקום לידה, יישוב מגורים).

שיעור מקבלי תואר ראשון בישראל

שיעור מקבלי תואר ראשון בישראל הוא סכימה של היחס בין מספר מקבלי תואר ראשון (לא כולל זרים וכאלו שקיבלו קודם תואר כשלהו) למספר האנשים באוכלוסייה בכל קבוצת גיל. מדד זה מבטא את הסיכוי של אדם לקבל תואר ראשון במהלך חייו. מדד זה חושב בהודעה הנוכחית לקבוצות אוכלוסייה שונות וגברים ונשים בנפרד.

סימנים מיוחדים

- = חוסר מקרים.

.. = נתונים בלתי ידועים או שאינם ניתנים לפרסום.